

РЕЦЕНЗИЯ

От проф. д-р Румен Петров Владимирова, преподавател по наказателно и международно наказателно право, член на научното жури, назначено със заповед на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“, № ЗД–38–57/24.01.22г.;

За научната продукция и учебната дейност на **главен асистент д-р Красимир Николов Манов** – единствен кандидат за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ в професионално направление 3.6 Право, по специалността Наказателно право. Конкурсът е обявен в ДВ, бр. 103 от 10.12.2021г., за нуждите на СУ „Св. Климент Охридски“.

1. Общо представяне на получените материали по конкурса.

Преди всичко трябва да се каже, че на журито са представени необходимия голям брой документи – служебни бележки, удостоверения, справки, декларации, списъци и други материали, които формално са необходими за законосъобразно провеждане на конкурса. От тях е видно, че за участие в него, кандидатът е представил списък от общо 6 броя публикации - 1 монография и 5 статии /една от тях е на английски език/, които са публикувани предимно в периодични сборници и доклади, издадени от УИ „Св. Климент Охридски“. Тези /и останалите извън конкурса/ публикации са включени в референтния списък на НАЦИД. За рецензиране се приемат всички представени статии, въпреки, че някои от тях са изцяло или отчасти творчески инкорпорирани в монографичния труд със заглавие „Престъпно психично въздействие“, който е издаден през 2022г. и съдържа общо 267 страници. Ето защо вниманието в настоящата рецензия ще бъде насочено преди всичко към анализ на неговите качества и научна стойност.

2. Данни за кандидата.

От представената автобиография е видно, че д-р Красимир Манов е роден на 27.04.1976г. в град Сливен. Средно образование е завършил в ПМГ „Добри Чинтулов“ в същия град, а през 2001г. е завършил с отличен успех ЮФ на СУ. От 2002г. и до момента е редовен асистент /от 2006г. е повишен

в длъжност старши асистент, а от 2009г. – в главен асистент/ в катедра Наказателноправни науки. Има повече от 20 години трудов стаж в ЮФ, както и ангажименти в редица други институции и организации. Конкретно от 2017г. той е вписан в регистъра на медиаторите към МП, а от 2005г. и досега практикува като адвокат към САК. През 2014 г. е придобил научната и образователната степен „доктор“ по наказателно право на СУ „Св. Климент Охридски“. Има отлични комуникационни умения, които многократно са доказани като участник в организационния екип на научни конференции в катедрата по наказателноправни науки в ЮФ на СУ, както и като организатор на дейности и събития във Фондация „Ат. Буров“.

3. Обща характеристика и оценка на научната продукция на кандидата.

Във връзка с участието му в конкурса за академичната длъжност „доцент“, кандидатът е представил в отделни приложения различните видове необходими документи, между които и два отделни списъка със заглавия на неговите публикации до този момент. Първият списък посочва общият им брой, който обхваща: 2 монографии, 5 статии в научни списания, 13 статии и 1 студия в сборници /в 4 от тях е участвал и като съставител/ от конференции и други или общо са посочени 21 броя публикации. Вторият списък от една монография и 5 статии са публикациите, с които участва в конкурса.

От заглавията на научните материали от общия списък се добива информация за научните търсения и за постигнатите резултати на кандидата. Те са най-вече в сферата на наказателноправната защита на културното наследство на РБ, което е и названието на защитената му докторска дисертация. Но в общия списък на публикациите има такива, които показват, че интересът на кандидата към наказателноправната проблематика е достатъчно широк и разнообразен, установените проблеми в законодателството, теорията и съдебната практика, са достатъчно сериозни. Тук само ще се споменат някои от статиите, напр: за конституционната несъобразност в уредбата на контрабандата; за конкуренцията между административно-наказателната и наказателната отговорност; за необходимостта от използване на алтернативни способи за реакция срещу престъпленията; за границите между отговорността за стопанските престъпления и свободната стопанска инициатива, както и за необходимостта от нова концепция и уредба на стопанските престъпления;

за взаимната обвързаност между принципите на наказателното право и наказателната политика и други.

Към общата характеристика на посочената цялостна научна продукция на д-р Манов, трябва също да се добави, че тя е достатъчно позната и известна в наказателноправната доктрина и съдебната практика. За това свидетелства и приложената справка за установени цитирания с пълно библиографско описание на негови публикации и цитиращите ги автори в техните научни трудове. От справката е видно, че до този момент са известни 29 цитирания на повечето негови публикации в трудовете на други известни български и чуждестранни автори.

Във връзка с отбелязаното до тук може да се обобщи, че цялото научно творчество на кандидата, като количество и като качество, е повече от достатъчно и се възприема с интерес от доктрината и практиката, защото се характеризира със собствен оригинален стил на изложение, с аналитичност, задълбоченост и концентрирана научна мисъл, без да се проявява излишна обстоятелственост.

4. Характеристика и оценка на учебно-педагогическата дейност на кандидата.

От издаденото официално удостоверение за учебната натовареност на гл. ас. д-р Красимир Манов през последните три учебни години се вижда следното : За 2021-2022 г. той води упражнения по Наказателно право, обща част /НП, об. ч./ с две групи, общо 120 часа и упражнения по Наказателно право, особена част /НП, особ. ч./ с две групи, общо 150 часа, а също и 16 ч. със задочно обучение ; за 2020-2021г. – упражнения по НП, об.ч.-три групи, общо 180 ч. упражнения и по НП, особ. ч. с две групи, общо 150 ч. упражнения ; за 2019-2020г. – упражнения по НП, об.ч., три групи, общо 180 часа и по НП особ.ч., две групи, общо 150 часа.

Освен това във факултета по Педагогика кандидатът води избираемата дисциплина „Консултиране и посредничество в неформалното образование, Законодателни основи на консултантската и посредническата дейност“ – 30 ч. лекции и 30 ч. упражнения, както и 20ч.л. и 20ч. упр. за задочно обучение.

Във факултет Педагогика той води също и дисциплината „Законодателство и социална политика за работа с деца и семейства“ /маг. прогр./- 30ч. лекции и 30 ч. упражнения р.о. и 25ч.л. и 15ч.упр. з.о.

Наред с посоченото за учебната натовареност, трябва да се добави и още нещо. Известно е, че в Правилника на СУ за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности, се съдържат и допълнителни изисквания към съответния кандидат, свързани с учебната дейност, включително и съвместна работа със студенти и докторанти в научно-изследователски проекти и художествено-творчески проекти. Тези допълнителни изисквания са изпълнени от д-р Манов, чрез конкретни изяви, като например участие в научно жури в студентско състезание, организирано от сдружение „Ребус“ и участие като академичен наставник по проекти на МОН относно провеждане на студентски практики, за което са представени съответни справки и служебни бележки. А за участието му в работна група по опазване на културното наследство, Министерството на културата е изпратило благодарствено писмо до него, катедрата, факултета и университета.

Накрая трябва да се спомене и за приложената справка по образец за изпълнение на минималните национални изисквания по чл. 2б от ЗРАСРБ. Съгласно предвидените показатели и след изчислението на общия брой точки за тях се оказва, че броят им е 395, което е напълно достатъчно за заемане на академичната длъжност „доцент“.

5. Научни и научно-приложни приноси на кандидата.

Научните приноси на кандидата, които са разнообразни и многобройни, се установяват след задълбочено и обстойно запознаване с представените за участие в конкурса публикации.

А. Измежду тях, преди всичко трябва да се обърне внимание на монографичния труд със заглавие „Престъпно психично въздействие“. Той е издаден в началото на тази година и е в обем от 267 страници, като броят на цитиранията под линия почти съвпада с броя на страниците, а именно - 263. Структурно монографията е изградена според класическите критерии и включва : Въведение /увод – б.м. Р.В./, Три глави и Заключение. Накрая е приложен списък на използвана научна литература, който съдържа около 110 заглавия на кирилица и още около 11 заглавия на латиница. Съдържанието във всяка глава е подразделено на параграфи, точки и подточки, които са обозначени по специфичен начин. Главите и техните съставни части са назовани с отделни заглавия.

Въведението , както впрочем и заключението, е наситено и синтезирано и освен целта и специфичния подход на изследване се посочва, че при психично въздействие върху друг, могат да се установят особени обстоятелства, които често са извън състава на престъплението и не винаги се съобразяват от съда, въпреки че имат отношение към определяне на наказанието.

Глава първа има общ характер, озаглавена е : „Психично въздействие и някои понятия на наказателното право“ и съдържа няколко относително кратки параграфа. Първият е посветен на въпроса за психичното въздействие и механизма на засягане на обекта на престъплението, където авторът предлага собствена класификация и обособява две групи на психическо въздействие от гледна точка на неговото възприемане – директно и индиректно /косвено/ въздействие. --

- В параграф 2 се интерпретира връзката на всяка от групите психично въздействие и предмета на престъплението, при което се сочат и хипотези, при които съставът изрично не съдържа указания за психично въздействие.

- В параграф 3 това въздействие е интерпретирано на основата на изпълнителното деяние. То по правило може да предизвика възприемане на въздействието с различните сетива – слух, обоняние, вкус, осезание. Изведено е понятието за скрито въздействие, а също е обоснована ролята на физическото въздействие, възприемано и като психическо, както и възможността последното да се осъществява чрез бездействие.

- В параграф 4 психическото въздействие е разгледано във връзка с престъпния резултат при директното и индиректното въздействие върху друго лице. При неговото използване авторът счита, че възприемането на нещо, причинено от самото деяние се явява резултат от съответното престъпление, дори и когато неговият състав предвижда друг резултат. -

Параграф 5 е интересен, защото е посветен на делението относно резултатните и формалните /безрезултатни/ състави. Авторът счита, че освен това деление има и друго – на резултатни и формални престъпления, в зависимост от това, дали самото деяние е достатъчно да обоснове криминализирането си. От друга страна се твърди, че е възможно престъпен резултат да бъде и самото възприемане на деянието на субекта.

- В параграф 6 са разгледани въпросите на психическото въздействие и обекта на престъплението. На тази основа са обособени две групи престъпни деяния – такива които мотивират адресата към поведение и такива, които предизвикват у него определени вътрешни преживявания. Във връзка с това се счита, че престъпленията с психическо въздействие са двубектни и включват освен основния обект на посегателство, също и обезпечаване и

гарантиране на свободното протичане на психическите процеси за формиране на свободна воля и избор на поведение от пострадалия.

- В последния параграф 7 се интерпретират въпроси на психическото въздействие и т.нар. възстановително правосъдие, като алтернатива на наказателната отговорност и като възможност за понижаване равнището на престъпността и възстановяване в обществото на чувството за справедливост.

Втората глава, която допълнително конкретизира проблематиката е озаглавена „Психично въздействие при някои институти на общата част на наказателното право“.

- Параграф 1 е посветен на вината и нейните особености при престъпленията, свързани с психично въздействие. Вниманието е насочено към въпросите относно предвиждането на общественноопасните последици при различни видове деяния и при различните видове вина. Акцентът е поставен върху предвиждане на поведението на други лица, предмет на психическо въздействие, при което това поведение на лицето /включително и нетипично/ се явява престъпен резултат.

- В параграф 2 са разгледани понятието за невменяемост и неговата употреба в съставите на особената част, свързани с психическо въздействие. Разгледани са съдържанието и използването /включително и в исторически план/ на това понятие в общата част на НК, както и на понятието „невменяем“ в нормите на особената част на действащия НК. А когато в тези норми пострадалият се обозначава като „невменяем“ се предлага да се прави съответно корективно тълкуване според юридическия критерий на чл. 33, ал. 1 НК.

- Параграф 3 е интересен и се отнася до специфични въпроси относно категорията „съучастие“. Във връзка с това са разгледани съотношенията извършител-подбудител, извършител-помагач и тези при съизвършителство. Коментирани са някои особени хипотези от теоретично значение, като напр. за т.нар. „съучастие при едностранна информация и координация“.

- Следващият параграф 4 е сравнително обемен и се отнася до т.нар. „Посредствено извършителство“. Най-напред се проследява въвеждането и интерпретирането на това понятие у нас през 1932г. от проф. Долапчиев. След това то се разглежда в контекста на съучастieto, както и при различните форми на изпълнителното деяние. Проследени са различни способности на въздействие върху посредника, както и парадокса посредникът да се яви едновременно като предмет и като средство на едно престъпление. Изразено е отношение, че използването на посредственото извършителство

по същество не представлява прилагане на аналогия. Авторът отбелязва и порочната практика на съда по повод прилагането на посредственото извършителство и акцентира върху необходимостта от изричната му уредба в НК, като дава и съответни конкретизирани предложения де леге фереда.

- В заключителния параграф 5 е визирано съотношението между психичното въздействие и основанията, изключващи някои от основните свойства на престъплението. Последователно връзката с тях започва от действието на служителя под прикритие, след това преминава през изпълнението на неправомерна служебна заповед и завършва с принудата към жертвата на трафик на хора по чл.16а НК. Основателно авторът разглежда връзката на психично въздействие тук двустранно /двупосочно/ – от извършителя и спрямо извършителя на деянието.

Последната, **глава трета** отразява аналитичното изследване в низходяща градация и това се потвърждава и от нейното название „Престъпления, свързани с психично въздействие “.

- В параграф 1 авторът представя собствена систематизация на тези престъпления, която ги обособява по определени критерии на: първа група престъпления с директно и такива с индиректно /косвено /психическо въздействие. Тази група се подразделя : а/ на престъпления, които мотивират към престъпление или друга общественоопасна проява и б/ на такива, които мотивират към друг вид поведение ; втора група престъпления - мотивиращи и такива, които предизвикват у жертвата определени психични състояния или преживявания. Посочените групи престъпления авторът обособява и две подгрупи - на престъпления с принуда и на такива без принуда.

- Предвид на дадената класификация, в параграф 2 и в обем от 10 точки са разгледани мотивиращите престъпни деяния към извършване на престъпна или друга общественоопасна дейност, а именно : склоняване; подбуждане и явно подбуждане към престъпление; проповядване; свождане; нареждане да се извърши нещо; поставяне на условие пред трето лице; подкуп; провокация към престъпление; посредничество; престъпни сделки.

- Параграф 3 визира деяния, които представляват престъпно психическо въздействие за мотивиране на адресата /пострадалия/ да предприеме някакво друго поведение. Към тях се отнасят четири вида престъпна дейност : измама, заблуждаване ; документни престъпления ; т.нар. престъпления с лъжа и : принуда.

- Накрая, в последния параграф 4, се разглеждат хипотезите на престъпно предизвикване на определени психични или физиологични състояния у

другого. Към тях са отнесени 5 форми на престъпна дейност, а именно : престъпленията против честта и достойнството; престъпленията, които пораждаат страх; деянията свързани с особено отнасяне или поставяне на специфични условия; психически въздействащите деяния, чрез използване на физически действия и; деянията, които причиняват физически последици, чрез използване на психическо въздействие.

Заключителната част на монографията е кратка, но много синтезирана. Тя акцентира върху няколко положения първо, че монографията представлява една по-различна гледна точка от традиционните ; второ, че изследването не може да претендира за изчерпателност ; и трето, че то насочва към дискусии по повдигнатите въпроси с цел развитие на теорията, подобряване на наказателното законодателство и усъвършенстване на съдебната практика.

Б. По повод на **приносите в монографията**, преди всичко трябва изрично да се подчертае, че разработената тема е **значима и актуална**. Същевременно това е тема, по която няма пълно и самостоятелно изследване, т.е. трудът представлява първото у нас цялостно и комплексно съчинение, посветено на престъпното въздействие върху психиката на друго лице. От друга страна, следва да се акцентира и върху обстоятелството, че темата е **трудна и сложна**, защото **първо** се отнася до хипотези на двупосочно общуване между различни лица по линията субект - пострадад или трето лице, във връзка с извършване на престъпление. **Второ**, защото разглежданите проблеми са свързани с наказателноправната наука като цяло - както с общата, така и с особената част. **Трето**, защото тези проблеми са от субективно естество, тъй като се отнасят до психическите преживявания на човека. Това неминуемо насочва към използване постиженията и на други правни и специални науки – наказателно право на ЕС, криминология, възстановително правосъдие, психология, психиатрия и др. и така темата по необходимост се явява и **интердисциплинарна**. Но наред с това, когато се интерпретират наказателноправните проблеми, авторът ги разглежда по различен от традиционния начин, а именно през призмата на взаимодействието между субект и жертва, което прави работата **новаторска и интересна**.

След задълбочено запознаване с монографичния хабилитационен труд „Престъпно психично въздействие“, може да се обобщи, че в него и като цяло и във всяка от трите му глави, се съдържат **многобройни приноси** с различна тежест и значение. Нещо повече, може да се твърди, че **цялата монография е едно новаторско съчинение, един творчески продукт,**

който впечатлява. Всъщност основният и фундаментален принос, споменат и от автора, се състои именно в **представянето на една по-различна гледна точка и на нов подход за изследване** на съответните многобройни престъпления в НК, във връзка с прилагането на техните норми от съдебната практика. За целта, по повод на своите теоретични проучвания, авторът е извършил цялостен и подробен творчески преглед на съответните видове престъпления и техните състави. Известна е, че пионерите в дадена област, трудно пробиват веднага в публичното пространство и в съответствие с това, е твърде вероятно в доктрината да се появят определени възражения, несъгласия или дори частични или пълни отрицания. Аз обаче, по принцип приветствам и категорично одобрявам написания труд и съдържащите се в него научни постижения.

Във връзка с посочване на приносите, най-напред ще се присъединя към значителната част от изброените от автора, които в съответствие с изискванията, са представени в депозираните справка и резюме /съответно Приложения №10 и № 13 от документите/. Все пак, ще спомена за **някои от приносите**, които отделно съм установил и отбелязал в моите записки. Например : собствената систематизация на разглежданите видове престъпления с психическо въздействие ; изложението за посредственото извършителство ; изясняване съдържанието на някои специфични или спорни законови понятия, като „сводничество“, „проповядване“ и др. ; обосноваването на критиката на рекетърското изнудване по чл. 213а НК /с.36 и сл./ ; изложеното относно измамата и подобните и престъпления /с. 210 и сл./ ; уточнението във връзка с принудата и в частност във формата „злоупотреба с власт“ и нейното разграничаване от формата „заплашване“ /с. 222 и сл./ ; изложението /на с.226 и сл./ за особеностите и връзката между физическата и психическата принуда и много други.

В. Що се отнася до представените за рецензиране статии на кандидата, те се отнасят до общи или специални проблеми на наказателното право и на правораздаването. Сериозен теоретичен интерес предизвикват разработените теми : за проповядването, като вид изпълнително деяние ; за нуждата да се използва медиацията в правораздаването, като това допълнително е подчертано, чрез провокиращото заглавие, което на пръв поглед като че ли представлява един нонсенс ; за подкупа и основанията за освобождаване от отговорност при психично въздействие /на английски език/ ; за взаимовръзката между принципите на наказателното право и наказателната политика ; за теоретичните разсъждения по въпроса на посредственото извършителство. Като цяло в представените статии може да

се открият **много интересни съждения и идеи**, които подчертават научния потенциал на автора.

6. Оценка на личния принос на кандидата.

Трябва да се подчертае, че както рецензираната монография, така и представените по конкурса статии, а също и цялото научно творчество на д-р Манов, са резултат от неговите лични усилия и академичен потенциал. Във връзка с това, следва да се подчертае, че той е изградил собствен и неповторим, логичен и толерантен научно-теоретичен стил на възпроизвеждане на наказателноправната проблематика, както и за обосноваване на своите нови, оригинални и качествени научни тези. Всичко това показва, че у него са налице изградени способности за високо професионални анализи и въз основа на тях, за обосноваване на убедителни и логични доктринални изводи, както и предложения за усъвършенстване на действащото наказателно законодателство и на съдебната практика във връзка с прилагане на неговите норми.

7. Бележки и препоръки.

Като изцяло новаторска, оригинална по подход и по специфичен анализ, рецензираната монография неминуемо може да предизвика специалистите в областта на наказателното право, да отправят критични бележки и препоръки, във връзка с нейното прецизиране. Веднага обаче трябва да се уточни, че изложените по-долу бележки и препоръки, ни най-малко не засягат отличните ми впечатления от труда, а тяхната цел е да се съдейства на автора да го усъвършенства при евентуално бъдещо второ преработено и допълнено издание. Такова препоръчвам да бъде направено, защото въпреки, че авторът изрично е заявил липса на претенции за изчерпателност, темата действително поражда много и различни въпроси и в количествено и в качествено отношение, които допълнително трябва да се интерпретират и изясняват.

Ще започна с **три общи бележки**, като първата се отнася в някаква степен и **до заглавието на темата** и специално до използваното съчетание „психично /психическо – б.м. Р.В./ въздействие“. Считам, че то непълно отразява визираната в труда проблематика. Защото когато става дума за контактуване между лица от противоположни страни, както е в случая -

извършител и жертва /или друго лице/, смисълът и значението на изрази като „психическо въздействие“ и на “въздействие върху психиката“, не ги показва като еднакви или равнозначни. Първият израз посочва **начина на въздействието** /единствено психическия/, който е ограничителен, докато вторият израз е по-обхватен, тъй като акцентира върху **насочеността на въздействието** спрямо пострадалия или трето лице, но по-важно е, че включва всичките възможни начини - психически, физически или смесен психо-физически. В този смисъл съчетанието „въздействие върху психиката“ на друг е по-пълно, точно и адекватно на изложените в монографията научни хипотези и следва да се предпочете. Съвсем отделен е въпросът, че самото физическо въздействие се отразява и върху психиката на въздействаното лице, както и обратното, че психическото въздействие влияе също и върху физическото състояние на същото лице.

Втората обща бележка е съществена и се отнася до **разсъжденията и изводите на автора за делението на престъпленията /с неубедителна аргументация/ и на съставите на резултатни и на формални /безрезултатни/**. Като се изхожда от престъпленията с психическо въздействие, а не от техните състави, в труда се приема, че те са пример за резултатни такива, защото насрещното лице трябва да е възприело /разбрало, узнало/ въздействието и това също било вид резултат и то независимо дали в състава на престъплението са предвидени общественоопасни последици. Понеже считам, че така на практика всички видове подобни престъпления трябва да се определят като резултатни /което не споделям/, препоръчвам на автора да помисли дали при двустранна комуникация, узнаването на информацията от адресата **действително е общественоопасна последица и в какво се състои нейната обществена опасност?** Тогава далече по-убедителна се оказва тезата, че узнаването всъщност не е резултат, а представлява обективна **предпоставка /необходимо условие/ да се осъществи самото изпълнително деяние и извършеното престъпление да се квалифицира като довършено или недовършено**. Например, така е при престъплението набедяване, при това по чл. 108, ал. 1 НК и при другите подобни престъпления. Понякога самото изпълнително деяние обуславя наличието на безрезултатни състави, когато е формулирано чрез **несвършения вид на глагола**. Във връзка с изложеното, предлагам на автора да преосмисли и виждането /на с. 149/, че престъпленията, извършени чрез склоняване, не могат да бъдат формални, особено когато склоняващото изпълнително деяние е описано чрез такива признаци като : „склонява“ , „подбужда“, „проповядва“ и други.

Що се отнася до третата обща бележка, тя е по повод изложеното в гл. втора, параграф 3 „Съучастие“ /с. 93-104/ и конкретно визираната хипотеза /с. 100 - 102/ на **т. нар. съучастие при едностранна информация и координация**, когато извършителят не е съзнавал не само, че е бил подпомогнат от друг /както се сочи в труда/, но и когато не е съзнавал, че е бил склонен от друг. Например подхвърлен е нож, с който деецът е извършил убийство. Възможно е също, извършителят да не е съзнавал факта на своето склоняване, поради извършеното продължително, специфично, индиректно или хитро въздействие върху неговата психика. В теорията това се илюстрира с класическата драма /или трагедия/ на Шекспир „Отело“, където той, без да съзнава, умишлено е бил склонен от своя „приятел“ Яго, на основа активиране на болезнената му ревност, да убие любимата си Дездемона. Трябва да се подчертае, че подобни случаи са изключително редки и се решават положително от теорията и практиката през призмата на съучастията, а не през призмата на вината. Приема се, че такава ще има, тъй като при едностранното координиране, е действано с умисъл и съдействащото деяние се намира в причинна връзка с престъпния резултат. Ето защо за такива и подобни случаи, няма смисъл да се настоява за специални промени в НК.

Накрая само ще спомена за някои **редакционни или други пропуски**, като тяхното отстраняване още повече би подобрило изложението на монографията. Например, би било от полза да се коментира значението на дефектното /погрешното или неадекватното/ възприемане на въздействието, както и обратното въздействие от пострадалия или третото лице спрямо дееца. В някои случаи /с.87-93 и др./ е по-убедително, след направените разсъждения, да се предложат конкретни промени де леге ференда в НК. Но в същия контекст считам, че единственото предложение с примерни текстове, относно нормиране на посредственото извършителство /с. 129/, се нуждае от известно преосмисляне и съкращаване. В изложението се споменават огромен брой видове престъпления, но препоръчвам вместо или наред с номерата на членовете /което затруднява читателя/, те да бъдат очертани и с техните кратки названия. Също така, някои от съжденията за подкупа трябва да се разширят, като включително обхванат и хипотезите на т.нар. „подкуп-възнаграждение“. Не би трябвало да се спестят и още две препоръки – да се опростят дългите 6-10 реда изречения /особено при направените изводи/, както и да се коригират някои неприемливи съчетания, като напр. „субективна цел“ и други.

8. Лични впечатления.

Познавам кандидата по конкурса за доцент от близо 8 години, когато участвах като член на научното жури, пред което беше проведена публичната защита на неговата докторска дисертация за наказателноправната защита на културното наследство в РБ. Тя имаше толкова много приноси и достойнства, а недостатъците бяха толкова незначителни, че изобщо не бяха изрично споменати и коментирани в моето тогавашно становище. Радвам се, че беше изпълнена препоръката ми за издаване на дисертацията като монография. От тогава не е имало случаи да контактувам лично с д-р Манов, но съм наблюдавал неговото научно-творческо развитие през годините и мога определено да споделя, че то е вървяло по възходяща линия.

9. Заключение.

След задълбоченото проучване на представените за участие в конкурса материали за научно-изследователската и за учебно-преподавателската работа на кандидата, считам, че безусловно са изпълнени всички процедурни и същностни изисквания на ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ. Във връзка с това още веднъж, специално трябва да се каже, че са изпълнени изискванията на чл. 2б от ЗРАСРБ, относно наукометричните показатели, както и допълнителните изисквания на СУ „Св. Климент Охридски“ към кандидатите за научна степен и за академична длъжност. Наред с това отново трябва да се потвърди **високата положителна оценка** на основния хабилитационен труд - монографията „Престъпно психично въздействие“ и на публикуваните статии, след защитената докторска дисертация.

Ето защо убедено препоръчвам на факултетния съвет на ЮФ към СУ „Св. Климент Охридски“, да избере главен асистент доктор Красимир Николов Манов, да заеме академичната длъжност „ДОЦЕНТ“ в професионалното направление 3.6 Право, по специалността Наказателно право.

17. 03. 2022г.

Г. София

Рецензент:

/Проф. д-р Румен Владимиров/